

Список використаних джерел:

1. Anscombe Isabelle. Arts and Crafts in Britain and America / Isabelle Anscombe, Charlotte Gere. – London : Academy Editions, 1978. – 232 p. – SBN 85670 426 1.
2. Arts & Crafts Essays by the members of the Arts and Crafts exhibition society. – London: Rivington, Percival, & Co, 1893. – 420 p.
3. Crane Walter. Of the Arts and Crafts Movement: Its General Tendency and Possible Outcome Ideals in Art: Papers, heoretical, practical, critical / Walter Crane. – London : George Bell & Sons, 1905. – P. 1–35.
4. Crane, Walter. William Morris to Whistler / Walter Crane. – London : G.Bell & Sons Ltd, 1911. – 277 p.
5. Day Lewis F. A Disciple of William Morris / Lewis F. Day // The Art Journal. – London, 1905. – March – P. 84–89.
6. Hamerton Ian. W.A.S. Benson: arts and crafts luminary and pioneer of modern design / [ed. Ian Hamerton]. – London : Antique Collectors' Club, 2005. – 303 p. : il. – ISBN 1 85149 476 6.
7. Mackmurdo A. H. History of the Arts and Crafts Movement / A. H. Mackmurdo. Unpublished manuscript, William Morris Gallery, Walthamstow. – 27 p.
8. The Arts and Crafts at the Royal Academy / The Nation. – London, 1916. – V. 103. – November. – P. 524.

Морозік А.С.*аспірант,**Київський національний університет будівництва та архітектури***ТИПОЛОГІЯ ВІЙСЬКОВИХ МІСТЕЧОК УКРАЇНИ**

Сучасні події у вітчизняному геополітичному просторі визначають доцільність модернізації військових містечок України. Програма стратегії сталого розвитку України на 2020 рік, схвалена від 12 січня 2015 року, передбачає розвиток військових містечок та формування на їх основі системи автономних військових баз [2]. Існує потреба виявлення основних характеристик існуючих військових містечок для подальшого їх дослідження.

Мета даного дослідження – окреслити типологію військових містечок України для формування узагальненої системи класифікації. Цілісна система сприятиме подальшій розробці принципів і методів реконструкції та модернізації військових містечок.

Дослідженням архітектурної та містобудівної практики планування, проектування військових містечок та їх класифікацією займалися: В. Башков, М. Бунін, І. Дубінін, Ю. Зайцев, Ю. Затикін Н. Кравцов, Л. Медведєв, М. Максименко, В. Мухін [5; 7; 8; 10]. Зважаючи на накопичення наукового та проектного матеріалу, існує можливість його узагальнення та створення оновлених систем та моделей.

Виділяються основні характеристики, за якими визначають типи військових містечок: режим секретності, строк дії, місце розташування в системі розселення, види Збройних Сил України та демографічні показники. До різних типів військових містечок висуваються індивідуальні вимоги. Типи

військових містечок відрізняються один від одного за площею території, плануванням, функціональним зонуванням, розмірами функціональних зон, видами задіяної техніки. Дані особливості впливають на містобудівні характеристики об'єкту.

Всі військові містечка України поділяються на відкриті та закриті. Вони принципово відрізняються один від одного: плануванням, розмірами та територіальним розміщенням. Відкриті військові містечка, переважно, розташовуються в населених пунктах. Однак, існують відкриті військові містечка розташовані поза містами – це пов'язано з тим, що в минулому вони були закритими, оскільки займалися обслуговуванням ядерної зброї. Згідно з рішенням уряду про без'ядерний статус України та вилучення стратегічних озброєнь секретний статус цих містечок був знятий і наданий статус селищ міського типу. Закриті військові містечка мають обмежений доступ для іногородніх осіб та транспорту. Специфіка закритих містечок потребує окремого розміщення в системі розселення, в цілях безпеки та секретності [4].

Поділяють військові територіальні об'єкти за строком дії і виділяють постійні та тимчасові військові містечка. Тимчасові створюють на певний термін та переважно у військовий час. Такі військові об'єкти розміщуються в безпосередній близькості до лінії ведення бойових дій та передбачаються лише для військовослужбовців. До розміщення та планування тимчасових військових містечок є особливі критерії та вимоги [1, с. 2]. Тимчасові військові містечка забезпечують процеси життєдіяльності військовослужбовців: відновлення сил, харчування, медичного обслуговування у військовий час. Вони можуть відрізнитися за призначенням та по типу основних будівель. За призначенням тимчасові військові містечка поділяються на польові та тилові. Польові військові містечка створюються для розміщення військових частин біля лінії ведення бойових дій. Тилові містечка призначені для розміщення запасних та стаціонарних військових та медичних закладів [1, с. 3]. По типу основних споруд сучасні тимчасові військові містечка формуються з мобільних будівель, що забезпечують можливість трансформації, адаптації та швидкого переміщення. Площа тимчасових військових містечок визначається з урахуванням кількості військовослужбовців, розміщення техніки та матеріальної частини. Тимчасові військові містечка мають обмежений доступ цивільних осіб.

Постійні військові містечка забезпечують функціонування Збройних Сил України та розквартирування військовослужбовців та членів їх сімей в мирний час. Вони представляють собою комплекс будівель розташованих на одній земельній ділянці, що забезпечують військову діяльність та розквартирування. Основна специфіка містечка як містобудівного об'єкта – це розділення території на цивільну та військову частини, що в свою чергу мають більш розвинене зонування. Цивільна частина представлена у вигляді житлового масиву, мікрорайону. Військова частина включає в себе ті функції, що забезпечують військову професійну діяльність. Постійні військові містечка можуть бути відкритими та закритими і поділяються за кількістю населення, що проживають в ньому. За демографічними показниками виділяють чотири групи

містечок: крупні – до 10000 осіб, великі від 3000 до 10000 осіб, середні – від 1000 до 3000 осіб, малі – до 1000 осіб [9]. На території України, переважно, зосереджені середні та малі і лише невелика кількість великих.

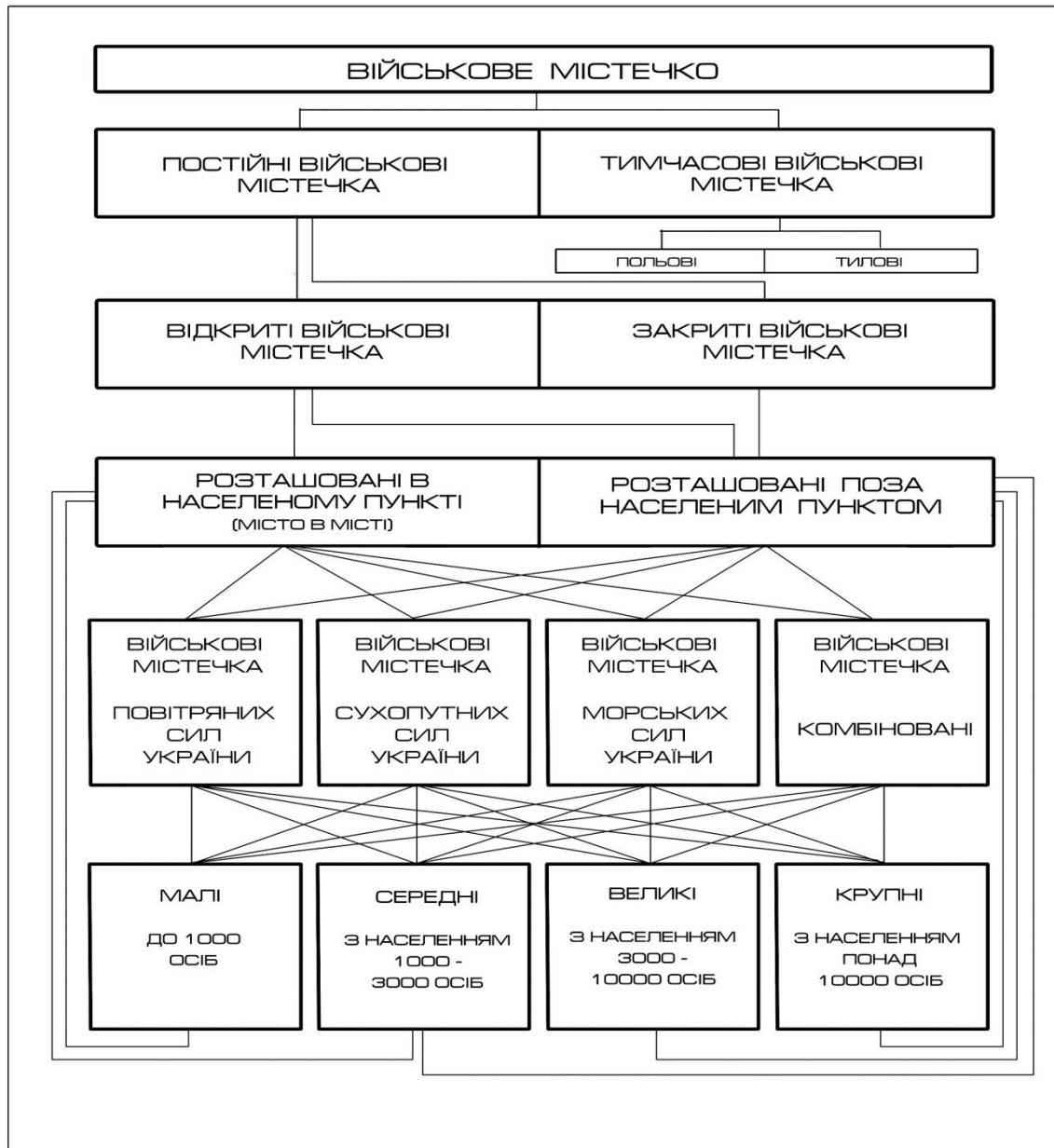

Рис. 1. Система типології військових містечок України

Військові містечка розташовуються в населених пунктах та поза ними, дана особливість визначає типологічну групу за місцем розташування в системі розселення. В містах розташовуються постійні відкриті військові містечка, які призначені для різного роду військ. Залежно від особливостей військової специфіки обумовлюється їх розміщення в структурі міста. В населених пунктах розміщуються малі та середні військові містечка, а поза містами – великі та крупні. Поза містами розташовуються постійні закриті військові містечка та постійні відкриті, що в минулому були секретними.

Постійні та тимчасові військові містечка поділяються за родами Збройних Сил України. Існує чотири основні типи військових територіальних об'єктів: повітряні, сухопутні, морські та комбіновані. В залежності від військової

специфіки містечка мають особливості розміщення в системі розселення. Містечка повітряних Сил України розміщуються в приміській зоні або на окраїні міста – це пов'язано з існуючою системою аеродромів та авіабаз України. Військові об'єкти, де розміщуються військові частини сухопутних військ, розташовуються в структурі міста, а містечка морських Сил України зосереджуються вздовж морських узбереж та, як правило, розміщуються за межами населених пунктів. Комбіновані військові містечка поєднують в своїй структурі декілька військових частин, що належать різним родам Збройних Сил і можуть розміщуватися в системі розселення залежно від домінуючої функції.

Процесу створення системної класифікації передував аналіз існуючих військових містечок. Дане дослідження дозволило визначити основні характеристики, за якими формують типологічні групи, та виявити взаємозв'язки між ними. Залежно від типу військові містечка мають свої особливості та недоліки. Систематизація наукової інформації сприяє подальшому накопиченню наукових знань для розробки принципів модернізації, які матимуть практичне значення для удосконалення та осучаснення військових містечок.

Список використаних джерел:

1. Временные военные городки. Справочник по размещению частей и учреждений Красной Армии. – М., 1944. – 86 с.
2. Закон України: «Про державні цільові програми» // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2004, № 25. – 352 с.
3. Закон України: «Про оборону України» // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 9. – 321 с.
4. Закон України «Про приєднання до Договору про не розповсюдження ядерної зброї».
5. Мухин В. И. Проблемы архитектуры жилых зон и городов в гарнизонной системе (методологический и градостроительный аспекты): Дис. д-ра архит. / ЛВВИСУ. – Л., 1987. – 373 с.
6. Наказ Міністра оборони України від 21.04.2011 № 215 "Про затвердження Положення про організацію квартирно-експлуатаційного забезпечення Збройних Сил України".
7. Планировка и застройка военных городков МО СССР. СНП-1. В-69. – М.: МО, 1969 – 130 с.
8. Планировка и застройка военных городков // Нормы проектирования. ВСН 34-89 / МО СССР. – М., 1989. – 88 с.
9. Планировка и застройка военных городков // Нормы проектирования: ВСН 34-94. – М.: МО РФ, 1994. – 102 с.
10. Рекомендації Парламентських слухань: «Про стан та перспективи розвитку Воєнної організації та сектору безпеки України» / Схвалені Постановою Верховної Ради України 5 липня 2012 року №5086 – VI.